

Datum
2021-04-20

 Reg.nr
411-00088-21

Bedömargruppens bedömningar

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet svenska	A-2021-02-5046
Bedömning av utvalda bedömningsområden		
Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Förutsättningar		
Bedömning i den tidigare utvärderingen: <i>Inte tillfredställande</i>		
I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:		
<p>"Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara inte tillfredsställande. Bedömargruppen anser kompetensen inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) är tillräcklig eftersom utbildningens omfattar ett begränsat antal studenter per antagning, men den vetenskapliga kompetensen är svag och behöver stärkas. Bedömargruppen ser en styrka i systematiken i kompetensförsörjningsarbetet och i det välutvecklade samarbetet vilket skapar förutsättningar för att genomföra utbildningen på lång sikt. Det är dock avgörande att förstärka med utbildningsvetenskaplig kompetens som är relevant för ämneslärarutbildningen, särskilt inom pedagogik. För inriktningen svenska är antalet lärare och deras vetenskapliga, professionella och pedagogiska kompetens är på kort sikt adekvat i förhållande till utbildningens innehåll och den begränsade studentvolymen, men är sårbar. På längre sikt krävs mer kompetens på docent- och professorsnivå. Bedömargruppen anser, med viss tveksamhet, att personalen är tillfredställande på lång sikt. Bedömargruppen noterar dock att lärosätet har påbörjat rekrytering och har tydliga planer för kompetensförsörjning. Lärosätet uppvisar en genomtänkt organisation av utbildning och forskning som har direkt utbildningsvetenskaplig relevans, och att denna organisation ur mer allmän lärarutbildningssynpunkt skapar förutsättningar för forskningsbaserad utbildning. Flera forskande lärare är aktiva inom olika nationella och internationella nätverk, och i miljön ingår doktorander inom ämnena pedagogik och pedagogik med inriktning mot didaktik. För inriktningen svenska är själva organisationen av forskningen i miljöer och grupper är tydlig och väl förankrad, men dessa är främst allmäntdidaktiskt inriktade även om det finns vissa kopplingar till forskningsområdet svenska med didaktisk inriktning. Det är oklart vilken relevant forskning för svensk lärarutbildningen som bedrivs av lärare vid lärosätet och hur studenterna får ta del av den. Bedömargruppen rekommenderar därmed lärosätet att fokuserat och samlat bygga upp en profilerande språkdidaktisk forskning som förslagsvis är inriktad mot språkbruk, muntlighet och retorik, och litteraturdidaktisk forskning om historisk förståelse av äldre litteratur och digitaliserad fiktion. Utbildningsmiljön är därmed inte tillfredställande, enligt bedömargruppen."</p>		
Uppföljning av bedömningsområdet Förutsättningar		
Bedömning i uppföljningen: <i>Tillfredsställande</i>		
Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.		

Datum
2021-04-20Reg.nr
411-00088-21

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat
Bedömning i den tidigare utvärderingen: *Inte tillfredsställande*

I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

"Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara inte tillfredsställande.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Utbildningen är indelad i fyra block och har kurser med progression som syftar till att integrera ämneskunskaper med ämnesdidaktik så att innehållet blir yrkesrelevant. Dock tenderar det språkvetenskapliga och -didaktiska innehållet att hållas separat från det litteraturvetenskapliga och -didaktiska innehållet, vilket leder till att utbildningen framstår som splittrad. Måluppfyllelsen säkerställs systematiskt genom varierande examinationsformer, alltifrån skriftliga salstentamina till muntliga presentationer av aktuell forskning som är relevant för utbildningen.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls inom UVK men säkerställs inte för inriktningen svenska. I UVK får studenten redan från start ta ställning till frågor om vetenskaplighet i relation till yrkeserfarenhet. I flera kurser ingår vetenskapsteori och forskningsmetoder som är relevanta för yrkesutövningen, och lärosätet examinerar kunskaperna genom varierande examinationer. Måluppfyllelsen möjliggörs systematiskt genom kurser inom UVK och kursinnehåll som är inriktat mot ämnesspecifika och ämnesdidaktiska vetenskapliga traditioner och metoder, men progressionen är oklar. Bland annat har det självständiga arbetet en otydlig funktion i svenskläro-utbildningen, och det framgår att förberedelserna är eftersatta. Lärosätet bör också se över progressionen i innehåll och aktiviteter inför de självständiga arbetena och planeringen och examinationen av dessa. Detta bör man göra i nära samarbete mellan lärare som är inriktade mot pedagogik och allmäntdidaktik och lärare med inriktning mot litteraturvetenskap och -didaktik och språkvetenskap och -didaktik. Bedömargruppen anser sammantaget att utbildningen i sin helhet möjliggör måluppfyllelse men säkerställer den inte.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls inom UVK men säkerställs inte för inriktningen svenska.

Studenten möter återkommande praktisknära fallbeskrivningar och olika former av lärandeaktiviteter med inslag av laborativa övningar. Till dessa kopplas studier av vetenskaplig litteratur. En återkommande uppgift är att praktisknära undersöka och diskutera undervisning i svenska med utgångspunkt i ämnesdidaktisk forskning, vilket möjliggör måluppfyllelse. Utbildningens språkvetenskapliga och språkdidaktiska innehåll är dock inte samordnat med det litteraturvetenskapliga och litteraturdidaktiska innehållet, vilket leder till en tudelning av svenskläro-utbildningen. Lärosätet ger också exempel på examinerande i uppgifter inom olika kurser. Arbetet för att nå måluppfyllelse är under utveckling, och vissa delar är ännu inte på plats. Det medför att den tänkta progressionen inte blir helt tydlig för bedömargruppen. Sammantaget medför det att lärosätet inte kan visa hur målet säkerställs.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Det finns lärandemål och aktiviteter som är inriktade mot studenternas egen yrkesutövning när det gäller både det språkvetenskapliga och språkdidaktiska utbildningsinnehållet och det litteraturvetenskapliga och litteraturdidaktiska innehållet. Metodiska problem i olika undervisningssituationer får tydligt utrymme. Måluppfyllelse säkerställs genom varierande examinationsformer som är baserade på lärandeaktiviteter. Det pågående arbetet med att förstärka VFU-organisationen skapar förutsättningar

för måluppfyllelse, liksom den etablerade systematiken i bedömningen av studenternas prestationer under VFU. För att få en enhetlig bedömning och examination av studenternas prestationer under VFU:n används en "professionsutvecklingsmatris" i dialog med handledarna. Förbindelsen mellan UVK och VFU är dessutom tydlig. Däremot är den innehållsliga förbindelsen mellan UVK, VFU, ämne och ämnesdidaktiska studier oklar, eftersom VFU inte placerats i särskilda terminer som är inriktade mot ämnet inklusive ämnesdidaktik. Bedömargruppen anser sammantaget att utbildningen i sin helhet möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls inom UVK men säkerställs inte inom inriktningen svenska. Det finns en klart uttryckt didaktisk linje inom och mellan olika kurser inom UVK. Därmed bidrar UVK tydligt till måluppfyllelse men progressionen i utbildningen blir otydlig. Under VFU-kurser ska studenten utveckla sitt pedagogiska ledarskap och sin kommunikation och relation med elever, kollegor och föräldrar samt utveckla goda relationer mellan sina elever. Bedömargruppen konstaterar att VFU-kurser ligger i terminer där inga ämneskurser ingår, och då blir det svårare att säkerställa måluppfyllelse när det gäller svenska. Det är även oklart i vad mån olika typer av språklig funktionsvariation behandlas. Lärosätet beskriver hur målet slutexamineras, men bedömargruppen ser inte hur utbildningens utformning, framför allt VFU:ns placering, förbereder studenterna för denna examination. Studenterna kan även välja i vilket ämne som examinationen sker, och om de väljer ett annat ämne framgår det inte hur målet examineras för svenska. Även om UVK bidrar till måluppfyllelse anser bedömargruppen sammantaget att oklarheterna inom inriktningen svenska innebär att utbildningen i sin helhet inte säkerställer måluppfyllelse.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls så till vida att utbildningen möjliggör måluppfyllelse men den säkerställs inte. Lärosätet menar att målet i sin helhet tas upp i olika kurser men bedömargruppen saknar dock tydliga lärandemål, lärandeaktiviteter eller examinationer som kopplar till att utveckla studentens förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar enligt med examensmålet. I olika kurser ingår dock mer praktiska lärandeaktiviteter såsom värderingsövningar och dramatiseringar, för att på ett konkret sätt utveckla studenternas värderingsförmåga och förhållningssätt när det gäller mänskliga rättigheter och bemötande av både unga och vuxna. Sammantaget rekommenderas lärosätet att se över och precisera lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer i tillämpliga kurser för att kunna säkerställa måluppfyllelsen.

Ett inkluderande perspektiv genomsyrar utbildningen och lärosätets jämställdhetspolicy ligger till grund för allt utvecklingsarbete. Medvetenheten om jämställdhetsfrågornas vikt är stark hos studenterna, lärarna och ledningen. Jämställdhetsfrågor ingår också i kurser inom UVK och återkommande i ämneskurser och ämnesdidaktiska kurser men det framgår inte hur lärosätet kontinuerligt arbetar med jämställdhet så att det tydligt hänger samman i utbildningens olika delar. Ämneslärarutbildning utgör en matrisorganisation med Högskolan för lärande och kommunikation som huvudansvarig organisationsenhet inom lärosätet. Det systematiska kvalitetsarbetet är väl förankrat organisatoriskt och bedömargruppen anser att lärosätet har en genomtänkt organisation av kvalitetsarbetet på flera nivåer. Närheten mellan lärare och studenten skapar förutsättningar för kvalitetsutveckling. Lärosätet genomför flera förändringar av svensk lärarutbildningen. Exempelvis håller man på att utveckla arbetet med bedömning, vetenskapliga perspektiv och metoder samt strävar efter att föra litteraturvetenskap och -didaktik närmare språkvetenskap och -didaktik. Det förblir dock oklart för bedömargruppen var i lärosätets organisation för kvalitetsarbete som man har identifierat dessa olika utvecklingsområden. Men gruppen anser att lärosätet har en uppföljning och utvärdering, särskilt av svensk lärarutbildningen, som medför att man vidtar åtgärder och ger återkoppling till relevanta intressenter. För att verka för att studenten genomför utbildningen inom

planerad studietid har studievägledare regelbunden kontakt med den programansvariga och utbildningsledaren för att gå igenom och följa upp studenternas studiesituation och en individuell studieplan upprättas vid behov. Lärosätet rekommenderas dock att analysera genomströmningen för svenskläroarutbildningen för att kunna ta ställning till om det behövs några ämnesspecifika stödinsatser."

Uppföljning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat**Bedömning i uppföljningen: *Tillfredsställande***

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bilaga 2

Lärosätets åtgärdsredovisning

Bedömningsområde: Förutsättningar (max 8000 tecken inkl blanksteg)

Lärosätets redogörelse:

Analys

Av UKÄ:s beslut framgår att bedömningsgrunden ”personal” anses tillfredsställande i ämnet svenska. Dock framgår att en långsiktig stärkning av professor- och docentnivån är önskvärd.

Yttrandet visar på brister i utbildningsmiljön i svenska. Bedömggruppen ser ett behov av att tydligare utgå från ämneslärarutbildningens behov i fördelning av forskningsmedel samt en ökad strategisk medvetenhet om just svensklärarutbildningens behov. Vidare identifieras ett behov av att stärka en ämnesdidaktisk forskningsmiljö samt att tydligare koppla lärosätets egna forskningsresultat till utbildningen. Lärosätets analys visar på ett behov av att säkerställa fördelningen av forskningsmedel så att de kommer svenskämnet till del, samt i större omfattning inkludera pågående och nyss avslutad forskning i våra kurser. Behov av att stärka ämnens kollegiala strukturer samt, i linje med yttrandet, stärka ämnet genom externa samarbeten har också identifierats. Analysen visar även behov av att samla de ämnen som ingår i skolämnet svenska och skapa förutsättningar för gemensamt utvecklingsarbete vad gäller utbildningen liksom kompetensutvecklings- och forskningsprojekt.

Följande åtgärder har vidtagits

- Ett tydligare uppdrag att ”säkerställa en aktiv forskningsmiljö för berörda utbildningar” har formulerats. Fördelning av interna medel sker utifrån detta uppdrag av forskningsledare.
- En postdoc i svenska med inriktning mot ämneslärarutbildningen anställdes i augusti 2020. Personen är gymnasielärare i svenska i botten och bedriver forskning om vad bilden i vid bemärkelse kan tillföra litteraturdidaktiken med särskild inriktning på äldre litterära texter i en gymnasiekontext, till exempel genom att studera elevers meningsskapande om äldre kanoniserade texter.
- Ovan nämnda postdoc är delaktig i ämnets utvecklingsarbete och undervisar inom ämneslärarutbildningen.
- En senior forskare har erhållit utökad forskningstid för en komparativ studie med fokus på språkgenrer och språk som produceras utanför institutionella ramar och inom undervisningsämnet svenska.
- En professor i pedagogik med inriktning mot språk- och litteraturdidaktik tillträdde våren 2020.
- I lärosätets verksamhetsplan för 2021 ingår att ”definiera begreppet forskningsanknytning för HLK och föreslå arbetsformer för att säkerställa att alla utbildningar motsvarar den definitionen” samt att ”[t]jänsteplanera efter principer att alla forskare undervisar och att alla lärare deltar i seminarieverksamheten inom lämplig forskningsmiljö”. Som ett led i detta har Forskningsnämnden redan under 2020 utarbetat en modell för forskningsanknytning i utbildning.
- Två gymnasielärare i svenska med licentiatexamen har affilierats med forskargruppen under 2020. I samverkan mellan dessa gymnasielärare och forskare från lärosätet bedrivs fyra olika forskningsprojekt. Dessa projekt och samarbetet i sig stärker svenskämnet beträffande didaktiska aspekter på både språk- och litteraturundervisning i svenska samt kopplingen till aktuell forskning. Examensarbeten som skrivs inom ämnet svenska kommer från och med 2021 att kopplas bland annat till dessa forskningsprojekt vilket även stärker kopplingen till praktiken.
- Utbildningens forskningsanknytning har stärkts bl.a. genom att det i kursplanerna förts in litteratur av forskare vid lärosätet om ämnen som skolans digitalisering, transmedialitet, textvärldar och posthumanism.

- Studenterna träffar nu flera vid JU aktiva forskare inom de nationella (SMDI) och nordiska (NNMF) etablerade nätverken för lärande och undervisning i svenska och L1, exempelvis språk- och litteraturvetenskap samt med didaktisk inriktning där flera pågående forskningsprojekt kopplas direkt till utbildningen. Dessa forskare medverkar med undervisningsmoment kopplade till sin forskning. Därutöver bidrar även forskare i utbildningsvetenskap med undervisningsmoment relaterade till sina områden inom ramen för svenskämnet.
- Forskningsgruppen Communication, Culture and Diversity har stärkt kopplingen mellan forskning och undervisning. Ett exempel är två genomförda seminarier där både forskningsbaserad undervisning som visar hur medlemmarnas forskningsprojekt kan användas i forskningsbaserad undervisning och undervisningsbaserad forskning som belyser områden i utbildningen där man uppmärksammat ett behov av forskning, vilket potentiellt kan generera nya forskningsprojekt. Dessa seminarieformer kommer att återkomma årligen inom forskningsgruppen och ger på så vis goda förutsättningar både för att långsiktigt kunna fördela medel så att de stärker ämneslärarutbildningen i svenska och för att kontinuerligt föra in nya forskningsresultat i utbildningen.
- Sedan juni 2020 finns en ämnesansvarig i svenska, en roll som nu är tydligare stärkt och formaliserad. Den ämnesansvariga håller tydligt samman litteraturvetenskap, svenska språket och svenska som andraspråk för att ge ökad samhörighet och ökade kontaktytor och stärker ämnets kollegiala struktur, vilket även bidrar till systematisering av ämnets forskningsanknytning.
- Under ledning av ämnesansvarig har en arbetsgrupp bestående av forskare och lärare skapats för att språk, litteratur och ämnesdidaktik tillsammans ska utgöra ett helt och sammansatt ämne. Mot bakgrund av den kritik som framkommit i bedömargruppens granskning har denna arbetsgrupp bl.a. genomfört ett ordentligt revideringsarbete av alla fyra ämneskurser: kursplaner och examinationsuppgifter. Tre progressionslinjer – språk, litteratur och ämnesdidaktik - har skapats inom ämnets kurser och dessa har dokumenterats i progressionskartor som blivit ett viktigt verktyg i ämnets arbete för att säkerställa koppling mellan ämnets delar och nationella examensmål. Det ämnesdidaktiska spåret sätter svenskämnet som helhet och den kommande professionen i fokus. Dessutom sammanförs språk- och litteraturspårerna och ämnet kopplas till VFU, allmändidaktik och UVK i detta spår.
- För att ytterligare stärka samsyn inom ämnet samt inom programmet startar ett handledarkollegium för ämneslärarprogrammet vårterminen 2021. Deltagande i träffar där handledning, betygskriterier och bedömning diskuteras blir obligatoriska för handledare och examinatorer.

Ämnet har även stärkts genom samarbeten utanför lärosätet:

- På forskarutbildningsnivå är lärosätet aktivt inom den nya forskarskolan UPGRADE som fokuserar digitalisering av skolan och hur lärarstudenter förbereds för denna. Vårt bidrag består bl.a. en doktorand inom språk- och litteraturundervisning.
- Hösten 2020 har ett samarbete utvecklats med avdelningen Pedagogik, språk och ämnesdidaktik vid LTU. Ett samarbetsavtal finns nu mellan LTU och JU. LTU bidrar till JU med kompetenser inom svenskämnet med inriktning på ämneslärarutbildningen. Samarbetet innebär dels att lärare från LTU har kortare undervisningsmoment och föreläsningar inom våra kurser i svenska i ämneslärarutbildningen, särskilt delkurser med språkvetenskaplig inriktning, dels att de granskar kursplaner, examinationsuppgifter osv och utgör en diskussionspartner i ämnets utvecklingsarbete. Forskare och lärare från LTU kommer vara delaktiga i seminarier om bland annat forskningsbaserad undervisning och undervisningsbaserad forskning. Avtalet säkerställer ett långsiktigt och ömsesidigt samarbete.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Lärosätets redogörelse:

Lärosätets analys av de av bedömargruppen påvisade bristerna visar två grundproblem: otydlig progression inom ämnets kurser samt otillräcklig sammanhållning av utbildning vad gäller ämnets olika delar: ämnesteorier och ämnesdidaktik samt ämne, UVK och VFU. Det visar på ett behov av en genomgripande omarbetning av ämnets kurser för att skapa tydliga progressionslinjer inom ämnet, tydligare koppla samman dem med UVK och VFU samt stärka utbildningens forskningsanknytning. En annan brist som påvisats är säkerställandet av studenternas förmåga till kritisk reflektion över egna och andras erfarenheter. Analysen visar även på att kopplingen mellan ämneskurser och VFU behövde stärkas särskilt vad gäller bedömning och betygsättning för svensklärare. Avslutningsvis ses ett behov av att förtydliga och utveckla innehåll och examination rörande i första hand de mänskliga rättigheterna och då särskilt barnkonventionen, men också hållbarhetsperspektivet.

Följande åtgärder har vidtagits:

Mål 2

- Ett ämnesdidaktiskt spår med progression genom fyra delkurser har skapats i vilka samhällsvetenskapliga teorier och metoder sätts in i en ämneskontext och studenterna får tillämpa dessa i relation till ämnet svenska.

Studenterna utvecklar nu förmåga att använda kvalitativa metoder: "observation" (ÄT1, LSVK12), "intervju och läromedelsanalys" (ÄT2, LSFN11), och kvantitativ metod: "enkät som vetenskaplig metod för att inhämta och analysera ämnesdidaktiskt relevant information med syfte att stärka den egna professionskompetensen" (ÄT3, LSÄN11). Kunskaperna kontextualiseras i ett bredare teori- och metodfält och förbereder för en ämnesfördjupning där studenterna ska kunna "diskutera och värdera metod- och teorival i relation till syfte och frågeställningar vid undersökning av enklare vetenskapligt problem" (ÄT3, LSÄN11) samt för examensarbetet, där förmågan att "tillämpa relevant teori, metod och svenskämnesdidaktisk forskning på valt undersökningsområde" och "kritiskt granska och värdera vetenskaplig teori och metod med relevans för en ämnesdidaktiskt fokuserad undersökning" examineras (ÄT4, LSdT22).

- Litteratur- och språkspåren har omarbetats så att ämnesspecifika teorier och metoder nu utgör en del av kursinnehållet i alla terminer. De ämnesspecifika teorier och metoder som behandlas sätts in i en kontext där deras professionsrelevans tydliggörs.

Litteraturvetenskapliga begrepp, teorier och metoder och hur dessa kan omsättas i ett klassrumssammanhang har stärkts, vilket kan ses i att studenterna introduceras i grundläggande narratologi och receptionsteori (ÄT1). Deras förmåga att tillämpa dessa teorier genom närläsning (hermeneutisk metod) säkerställs bl.a. genom att målet "analysera ungdomslitteratur i olika genrer och i olika medier [...] utifrån grundläggande narratologiska perspektiv [...]" uppfylls. Därefter möter studenterna teoretiska perspektiv om självframställan, genus och klass (ÄT 2), litteraturteorier, exempelvis ekokritik (ÄT3) och postkolonialism (ÄT4). Även de litteraturdidaktiska teorierna har stärkts och studenterna prövas i att "värdera och förhålla sig till litteraturteorier och deras tillämpning i den kommande svenskundervisningen" (ÄT3) och i att tillämpa kritiska perspektiv på litteraturanalys: "reflektera över litteraturanalys som didaktisk metod för att utveckla kritiskt och analytiskt tänkande" (ÄT4).

Grunder i teoretiska fält såsom semantik, sociolingvistik och textlingvistik samt applicering av teorierna examineras genom bl.a. semantisk och sociolingvistisk

textanalys av både ”elev- och professionstexter” (ÄT1). Textlingvistikens fördjupas och kompletteras genom introduktion av litteracitetsteorier, språktypologi och teorier om flerspråkighet (ÄT2). I examinationen tillämpas de teoretiska perspektiven bl.a. genom en reflektion (ÄT2). Perspektiv på teori och metod med relevans för svenska språket vidgas bl.a. genom kontrastiv lingvistik, vilket examineras genom kontrastiv textanalys. Vid examinationen kopplas kunskaperna samman med professionen genom reflektion och ett didaktiskt projekt (ÄT3). Ytterligare progression inom teori och metod möjliggörs genom att ”språkvetenskapliga teorier och metoder företrädesvis systemisk funktionell lingvistik, socialsemiotik, diskurs- och samtalsanalys” samt ”aktuell didaktisk forskning av tillämpade språkvetenskapliga teorier och metoder” (ÄT4) examineras.

- Utbildningens progression mot det självständiga arbetet har tydliggjorts vad gäller såväl samhällsvetenskaplig som ämnesspecifik vetenskaplig teori och metod som innehåll, lärandemål och examination.

Genom en tydlig metodprogression mot examensarbetet har förutsättningar skapats för kunskaper om och färdigheter i att applicera vetenskaplig teori och metod på ämnes- och ämnesdidaktiskt innehåll, vilka säkerställs genom att lärandemålen i examensarbetskursen utgör lägsta nivå för betyget G.

- Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen har nu synliggjorts och stärkts.

Studenternas förmåga att ”kritiskt reflektera över relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen baserad på erfarenheter på den verksamhetsförlagda utbildningen” examineras och säkerställs genom en individuell skriftlig inlämningsuppgift, där betygskriterium för G är att studenten uppvisar ”förmåga att reflektera över sin kommande yrkesutövning som svensklärare i förhållande till vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt egna erfarenheter från den verksamhetsförlagda utbildningen” (ÄT4).

Mål 3

- Mål, kurslitteratur och examinationsformer har skapats eller reviderats för att säkerställa att studenterna uppvisar förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat och därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten.
- Utbildningens forskningsanknytning har stärkts genom att relevanta forskningsresultat nu explicit hanteras i samtliga ämneskurser.

Exempel på denna förstärkning kan ses i att studenterna förväntas känna till och tillämpa relevant litteraturdidaktisk forskning och de ska kunna ”delta med relevanta inlägg om ungdomslitteratur [...] utifrån [...] relevant litteraturdidaktisk forskning” (ÄT1), samt stödja sig på relevant litteraturvetenskaplig forskning: ”analysera och kontextualisera centrala verk [...] med utgångspunkt i relevant forskning” (ÄT2) för att slutligen kunna ”värdera och förhålla sig till tidigare forskning, [...] och genom syntetisering av egna och andras analyser fördjupa, stärka och utveckla den egna litteraturanalysen” (ÄT4). Denna progression kulminerar exempelvis när studenterna ska kunna ”syntetisera språkvetenskaplig och didaktisk forskning med svenskämnets praktik och reflektera över hur språkvetenskapliga och didaktiska forskningsresultat kan användas för utveckling av undervisningsinnehåll med relevans för undervisning i svenska språket” (ÄT4).

- Nya mål och tillvägagångssätt har skapats vilka möjliggör att studenterna progressivt utvecklar förmåga att tillägna sig relevanta forskningsresultat.

Exempel på dessa mål och tillvägagångssätt är att relevant forskning initialt tillhandahålls genom kurslitteraturen (ÄT1), medan studenterna därefter i samarbete med biblioteket ska kunna ”tillämpa medie- och informationskunnighet, digital litteracitet och ett källkritiskt förhållningssätt vid sökning av forskning av relevans för svenskämnet och dess didaktik” (ÄT2). I den ämnesfördjupande litteraturstudien förväntas studenterna själva efter en kort utbildning av bibliotekspersonal kunna söka fram och ta del av forskning inom ett valt ämnesområde (ÄT3). Påföljande termins examensarbete är slutpunkten i denna progression där högre krav på systematik och eget bidrag till forskningen ställs, liksom förmåga att ”kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över relevanta forskningsresultat för att genom en vetenskaplig undersökning bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnet svenska och dess didaktik” (ÄT4).

- Kurslitteraturen har reviderats så att den progressivt fördjupar kopplingen till relevant forskning samt beaktar lokal (JU-anknuten), nationell och internationell forskning.
- Förutom den tydligare och starkare kopplingen mellan VFU och svenskämnet (se även mål 5) har nya mål och tillvägagångssätt skapats vilka möjliggör att studenterna progressivt utvecklar förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter.

Exempel på dessa mål och tillvägagångssätt är att studenterna dels genom fältstudier, där en lektion i svenska observeras (ÄT1) och där svensklärare intervjuas (ÄT2), dels genom kollegialt lärande (ÄT3 och ÄT4) och diskussioner med inbjudna yrkesverksamma svensklärare (ÄT4) uppvisar förmåga att kritiskt och systematiskt reflektera över egna och andra erfarenheter i relation till den kommande yrkesutövningen.

- Nya och reviderade examinationsuppgifter och -moment har skapats för att säkerställa studenternas förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat och därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten.

Studenternas förmåga att bidra till svensklärarprofessionen examineras och säkerställs genom nya och reviderade examinationsuppgifter av varierande slag bl.a. litteraturanalyser och pedagogiska planeringar med ökad svårighetsgrad och ökade krav på självständighet (ÄT1-ÄT4), en självständig ämnesfördjupande uppsats där studenterna gör en litteraturstudie i form av en forskningsöversikt (ÄT3) samt det avslutande examensarbetet (ÄT4), där högre krav på systematik och eget bidrag till forskningen ställs, liksom på förmåga att ”reflektera över relevanta forskningsresultat för att genom en vetenskaplig undersökning bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnet svenska och dess didaktik” (ÄT4). Måluppfyllelse säkerställs genom att lärandemålen utgör tröskelnivå för betyget G.

Mål 5

- Kopplingen mellan svenskämnet och VFU inom ramen för lärosätets nuvarande modell har tydliggjorts och stärkts:

- studenten har handledare i skolan med behörighet i svenska vid minst två VFU-perioder vilket regleras genom avtal med skolhuvudmännen
 - befintlig databas utvecklas (färdig vt21) så att handledarkompetensen varje student möter dokumenteras och följs upp
 - att lärosätets VFU-lärare som gör besök samt bedömer studentens lärande har rätt ämneskompetens säkerställs nu genom en fastställd rutinbeskrivning
- Ämneskopplingen tydliggörs nu i kursplaner och examinationsuppgifter:
 - studenterna ska kunna ”planera, genomföra och utvärdera undervisningsmoment *i aktuellt ämne*, såväl självständigt som tillsammans med andra, utifrån mål och riktlinjer i styrdokument” (LVEN17)
 - examinationsuppgifterna i VFU II och III har nu formulerats så att svenskklärarstudenterna måste skriva en av dessa uppgifter i ämnet svenska
 - en ny examinationsuppgift har skapats för VFU IV med fokus på betyg och bedömning där studenterna konstruerar en uppgift, bedömer denna, reflekterar över utfallet och uppgiftens konstruktion samt identifierar behov av utveckling
 - Det ämnesdidaktiska spåret stärker nu ämnets koppling till VFU samt stärker studenternas förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Studenterna får kontinuerligt pröva pedagogiska planeringar som säkerställer deras förmåga att planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten där hänsyn ska tas till elevers olika förutsättningar och behov. Speciellt fokus riktas mot språkutveckling, språklig variation och didaktiska och metodologiska aspekter av språkfärdighetsträning (ÄT1) för att ge goda kunskaper att bygga vidare på inför UVK-kursen i specialpedagogik (LSPR21). Under ÄT2 planeras en lektionsserie i svenska som förberedelse för kommande VFU. Efter ÄT3 ska studenten kunna ”utvärdera, revidera och utveckla en pedagogisk planering, inklusive bedömning, av ett undervisningsområde i svenskämnet genomförd under den verksamhetsförlagda utbildningen [...] med hänsyn till elevers olika behov och förutsättningar i ungdoms- och vuxenutbildning”. Före ÄT4 har studenterna genomfört VFU IV och ska under kursens gång kunna utveckla en pedagogisk terminsplanering och ”kritiskt reflektera över relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen baserad på erfarenheter på den verksamhetsförlagda utbildningen” (ÄT4).

- Bedömning och betygsättning i svenskämnet har tydliggjorts i det ämnesdidaktiska spåret där kunskaper från UVK kopplas samman med såväl språk och litteratur som ämnet i sin helhet.

Exempel på detta är att studenterna ska kunna ”bedöma texter i olika genrer och medier, såväl analoga som digitala, med fokus på såväl innehåll och form som språk och litteratur utifrån relevanta styrdokument, forskning och med exempel från nationella prov” (ÄT2). Detta säkerställs genom examinationer i form av en inspelad återkoppling på autentiska elevarbeten samt en reflektion över principer för bedömning. Följande termin examineras studenternas förmåga att ”utforma prov och andra redovisningsformer [...]” samt ”granska och värdera prov, inklusive nationella prov, redovisningsformer, bedömningsverktyg och -kriterier samt deras implikationer för undervisningen i svenska” (ÄT3) genom skriftliga inlämningsuppgifter. I den avslutande terminsplaneringen ingår bedömning som ett viktigt inslag då elevers progression är en central aspekt, vilket syns i lärandemålet: ”med utgångspunkt i en terminsplanering i svenska kritiskt granska och analysera sambandet mellan planering, genomförande och bedömning för att utveckla undervisning med särskilt fokus på progression [...]” (ÄT4). Detta säkerställs genom en

redovisning där betyget G säkerställer att studenten ”har tagit hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov samt progression” och ”kan reflektera över förhållandet mellan planering, genomförande och bedömning” (ÄT4).

Mål 6

- Kursmål och examinationer i ämneskurserna har reviderats och lagts till för att säkerställa tydliga lärandemål, lärandeaktiviteter eller examinationer som kopplar till att utveckla studentens förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar i enlighet med examensmålet.

I ÄT1 examineras målet ”reflektera över svenskämnet i relation till relevanta samhällseliga aspekter, i synnerhet digitalisering, internationalisering och hållbar utveckling, och i relation till etiska aspekter, i synnerhet jämställdhet och mångfald”. Förhållningssättet fördjupas och slutexamineras i ÄT4 utifrån lärandemålet ”kritiskt granska och analysera sambandet mellan planering, genomförande och bedömning [...] med [...] beaktande av relevanta vetenskapliga, samhällseliga och etiska aspekter”.

Hållbarhetsbegreppet och barnkonventionen introduceras i relation till skolan (LVMG17, LFLG16). Svenskämnet fördjupar fokus på social hållbarhet och barnkonventionens krav på möjligheter att uttrycka åsikter och ta till sig information inom ramen för språkspåret (ÄT1) där samband mellan språk, samhälle och skola med fokus på sociolingvistiska perspektiv inklusive språklagstiftning och minoritetsspråk examineras. Vidareutveckling sker under ÄT2 då litteracitetsteorier behandlas och kunskaper prövas om svenska språket, flerspråkighet, didaktik och metodologi för att stödja alla elevers språkfärdighet. UVK-delen fokuserar mänskliga rättigheter, inkl. ”empowerment” (LSPR21). Innehåll rörande hållbar utveckling och barnkonventionen examineras på avancerad nivå med fokus på bl.a. fostransuppdraget utifrån begreppen jämställdhet, barnkonventionen och hållbar utveckling (LSUR28).